

serie KI-stations: Midden-Brabant Vught

1947-'49	1960	1962	1985	1993	1996	1998
Udenhout e.o. ('47) 886 dr. koeien De Samenwerking, Tilburg ('48) 1334 dr. koeien	Midden-Brabant 10.320 1e ins.	Midden-Brabant 33.268 1e ins.	KI Zuid 378.621 1e ins.	Zuid-Oost Genetics 857.743 1e ins.	Holland Genetics 1.711.327 1e ins.	CR Delta 1.525.986 1e ins.
De Vooruitgang, Hilvarenbeek ('48) 2478 dr. koeien Drunen-Elshout ('49) 1143 dr. koeien St. Jan, Den Bosch ('49) 861 dr. koeien						

Stieren uit het eigen Brabantse land, zonder klinkende namen vaak, vormden de basis voor een gedegen verbond.

Het KI-station bij Vught bleef het centrum voor samenwerking: tussen koeien- en varkensboeren bijvoorbeeld.

unanieme directiekandidaat van KI De Kempen, toen die in Oerle het 'modelstation' oprichtte.

De verenigingen van Udenhout en Tilburg-Rijsbergen sloegen als eerste de handen ineen en stalden hun sterke melkvererfers – met Floris voorop – in de boerderij van Peer van Balkom. Toen de meer serieuze fusiebesprekingen op gang kwamen in de commissie,

KI-reputaties: Minne Veldman

In zijn functie als rijksveeteeltconsulent drong Minne Veldman sinds 1964 bij de Zuid-Hollandse en Zeeuwse KI-verenigingen aan op samenwerking. Het centraal opfokstation in Westmaas betekende een goede start. Toen hij na jaren opbouwwerk in Afrika terugkwam naar Nederland was hij de aangewezen man om in 1975 directeur te worden van KI Zuidwest-Nederland in Lexmond. Zijn ijveren voor grotere eenheden resulteerde in 1989 in het foktechnische verbond NoordWest. Na zijn afscheid in 1989 werd Veldman de eerste voorzitter van de Federatie van Vleesveestamboeken in Nederland.

stiermoederinseminatieprogramma in het leven te roepen. De jonge stiertjes – aangekocht onder supervisie van Marinus van Rijswijk – werden in Engelen centraal opgefokt.

Toen de fusie een feit was, werden, in samenwerking met de varkens-KI, al snel plannen gemaakt voor een nieuwe behuizing. Op de grens van Vught en Helvoirt werd zeven hectare land aangekocht, waar in 1966 het riante kantoorgebouw met de stieren- en varkensstallen verrees.

der Biezen uit Rosmalen terug naar Vught, waar hij tot een totaal van zo'n 270.000 inseminaties kwam. Hij was een allrounder van hoog niveau, die nog ruim baan kon maken voor de zuivere MRIJ-stier Lina 4's Prins (zoon van Prins 2) uit stal Ad en Jan van Iersel te Nederweert, die al samen met De Kempen werd geëxploiteerd.

De Brabantse samenwerking kwam op gang, goeddeels ook op het gebied van de proeven met rode Holsteinstieren. Willems werd in 1985 de eerste algemeen directeur van KI Zuid, waarbij intussen ook KI Limburg (met voorzitter Jan Gielen) en West-Brabant (met Rinus Pijs) zich hadden aangesloten. Na enkele jaren volgde Guus Laeven hem in deze functie op.

Toen de fusie een feit was geworden, gingen de fokstieren naar Veldhoven. De stierenboxen werden afgebroken, maar intussen bevindt zich in de varkensstallen wel een kwart van alle Nederlandse fokberen. In het kantoor zetelt de coöperatieve Pigure Group, een internationale fokkerijonderneming met een jaarlijkse omzet van meer dan zeventig miljoen euro.

Reimer Strikwerda

Boven: Pasca 3's Nollus, onder: Betsie 19's Mars

Boervriendelijke roo dbontlijnen

Midden-Brabant vormde gedegen opbouwfase in roerige fokkerijperiode

Toen de directeur van het Veeteeltwezen Kees Rijssenbeek in de junihitte van 1966 zijn openingstoespraak had gehouden en pastoor Claessen van de parochie Helvoirt het gebouw had ingezegend, slaakten velen een zucht van verlichting. Het gloednieuwe KI-station van Midden-Brabant, hypermodern met een strak hoofdgebouw en niet anders dan halfopen boxen voor de stieren, was de bekroning na jaren van fusiebesprekingen.

De Zwarte Leeuw

Aan de basis stonden de vijf verenigingen die veelal voortkwamen uit de plaatselijke stierhouderijen en soms waren gelieerd aan de melkinrichting, zoals St. Jan in de Brabantse hoofdstad. Vooral de vereniging van Drunen en Berlicum kreeg de wind in de zeilen door jarenlang de provinciale kampioen te leveren. Onder hen verdiende Tom (als zoon van Jana 11's Sjoerd gefokt door het instituut voor doofstommen in Sint-Michielsgestel) speciale aandacht, want hij was een uitstekende plasvererfer, zij het dat hij de gehalten niet op peil wist te houden. De jonge verenigingen selecteerden hun stieren voor het grootste deel in de eigen provincie. Zo ook Hilvarenbeek, die met stieren als Corrie's Sjoerd 10 en Mina 12's Jumbo zelfs provinciaal de aandacht trok, vooral vanwege de opvallende bevruchtingsresultaten. Die waren voor een belangrijk deel terug te voeren tot de opzienbarende initiatieven van de plaatselijke dierenarts Stef van Dieten. Hij was dan ook de

die naar de naam van de plaats van samenkomst, restaurant De Zwarte Leeuw, werd genoemd, bleken de leden van deze beide verenigingen faliekant tegen. Het kostte voorzitter Jaan Heerkens uit Tilburg derhalve veel energie zijn achterban te overtuigen van de voordelen van het grotere Midden-Brabant, waarvan de sympathieke en krachtige leider eind 1961 dan ook de eerste voorzitter werd. Ook de benoeming van de directeur lag voor de hand: Chris Willems had zich bij de Gezondheidsdienst voor Dieren laten kennen als de gedegen kenner van KI-zaken en van de Brabantse boerenmentaliteit. Het technisch centrum werd gevestigd in het station van St. Jan te Engelen. Daar lag eigenlijk ook de basis van de fusie, want al in 1959 hadden de vijfverenigingen besloten gezamenlijk een

Sterke melkvererfers en vooral 'vaarzenstieren' wisten een grote populariteit te veroveren. In dat opzicht kon Pasca 3's Nollus, uit een anonieme moederkoe van Toon Egelmeers in Wanroij gefokt als zoon van de schier onverwoestbare Bertha 2's Nollus van de Bond Veghel, model staan. Zijn wat kortbenige, maar solide geuierde dochters molken gemakkelijk en dat leverde hem een totaal van meer dan honderdduizend eerste inseminaties op. Toch vormde zijn negatieve eiwitvererving een belemmering en als Pascol wenkte hem in het Duitse Westfalen een nieuwe toekomst.

Zuidelijke connecties

Veeteeltconsulent Wim Blauwhof en diens assistent Toon van Laarhoven zochten met Chris Willems naar nieuwe wegen in de Brabantse KI-fokkerij. Dat gold niet alleen de sociale voorzieningen voor het personeel, ook de samenwerking met Duitse KI-verenigingen betekende meer selectieruimte voor de stieren. Uit de hele lichte 1980 van 21 stieren uit de centrale opfok – intussen in Oerle, dat Veldhoven was gaan heten – kwam Betsie 19's Mars als enige met goede resultaten naar voren. Na zijn stageperiode bij een Duitse KI-vereniging kwam de zoon van Miena's Mars uit Betsie 19 van Tonnies van

Onder: het station rond 1970, rechts: het hoofdgebouw in 2005

